

สรุปผลสำรวจอนามัยโพล เรื่อง “เที่ยวสงกรานต์อย่างไรให้ปลอดภัย ใส่ใจผู้สูงอายุ”

กรมอนามัย ได้ดำเนินการสำรวจอนามัยโพล เรื่อง “เที่ยวสงกรานต์อย่างไรให้ปลอดภัย ใส่ใจผู้สูงอายุ” เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความกังวล และประเด็นที่อยากให้ภาครัฐดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในช่วงเทศกาลสงกรานต์ รวมทั้งการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเนื่องในวันสงกรานต์ไทย ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม และการสื่อสารเพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อไปโดยสำรวจระหว่างวันที่ 1 – 30 เมษายน 2568 มีผู้ตอบ 167 คน สรุปผลการสำรวจ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของประชาชน

1. สงกรานต์นี้คุณจะไปไหน? (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ผลการสำรวจพบว่า กิจกรรมที่ผู้ตอบเลือกทำในช่วงเทศกาลสงกรานต์มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การรดน้ำดำหัวและรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวที่บ้าน ร้อยละ 56 รองลงมาคือ การไปวัดเพื่อทำบุญ สรงน้ำพระ และบังสุกุล ร้อยละ 49 และการพักผ่อนอยู่ที่บ้านโดยไม่ได้เดินทางไปไหน ร้อยละ 42 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สงกรานต์นี้คุณจะไปไหน ?

สงกรานต์นี้คุณจะไปไหน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
(1) รดน้ำดำหัว ทานอาหารกับครอบครัวที่บ้าน	93	56
(2) ไปวัดทำบุญ สรงน้ำพระ บังสุกุล	81	49
(3) อยู่บ้าน ไม่ได้ไปไหน	70	42
(4) ไปทานข้าวที่ร้านอาหารกับครอบครัว เพื่อนๆ	43	26
(5) เดินทางกลับภูมิลำเนา/ไปเยี่ยมญาติที่ต่างจังหวัด	34	20
(6) เล่นน้ำ/ปาร์ตี้	16	10
(7) ทำงาน/ไม่ได้หยุดในวันสงกรานต์	13	8
(8) ท่องเที่ยว/พักผ่อนในที่โรงแรม รีสอร์ท/เที่ยวต่างประเทศ	9	5
(9) เที่ยวงานสงกรานต์/คอนเสิร์ต	7	4

2. คุณกังวลเรื่องใดในช่วงสงกรานต์?

ผลการสำรวจ พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบมีความกังวลมากที่สุดในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ได้แก่ อุบัติเหตุทางถนน ร้อยละ 66 รองลงมาคือ สภาพอากาศร้อนและการเจ็บป่วยจากฮีทสโตรก ร้อยละ 47 และความกังวลเกี่ยวกับการเล่นน้ำ ดื่มสุรา และทะเลาะวิวาท ร้อยละ 41 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามมีผู้ที่ไม่กังวล ร้อยละ 11 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คุณกังวลเรื่องใดในช่วงสงกรานต์?

คุณกังวลเรื่องใดในช่วงสงกรานต์?	จำนวนผู้ตอบ (คน)	ร้อยละ
(1) อุบัติเหตุทางถนน	110	66
(2) อากาศร้อน/ป่วยฮีทสโตรก	79	47
(3) เล่นน้ำและดื่มสุรา คนทะเลาะกัน	68	41
(4) โรคติดต่อจากอาหารและน้ำ	39	23
(5) ส้วมสาธารณะสกปรก	33	20
(6) ฝุ่น PM2.5 เมื่อทำกิจกรรมกลางแจ้ง	29	17
(7) คนแน่น/รถติด รถโดยสารไปต่างจังหวัดไม่เพียงพอ	28	17
(8) ขาดแคลนน้ำ	21	13
(9) อาชญากรรม โจรขโมย	15	9
(10) ความสะอาดที่พัก/ร้านอาหาร	15	9
(11) ไม่กังวล	11	7

3. ครอบครัวคุณมีผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) หรือไม่

จากผลการสำรวจ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ระบุว่าครอบครัวมีผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ที่มีสุขภาพดีและสามารถดูแลตนเองได้ ร้อยละ 57 รองลงมาคือ ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุซึ่งมีโรคเรื้อรังและต้องรับประทานยาทุกวัน ร้อยละ 38 ครอบครัวที่ไม่มีผู้สูงอายุ ร้อยละ 21 และครอบครัวที่มีผู้สูงอายุซึ่งป่วยติดเตียง ร้อยละ 12 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ครอบครัวคุณมีผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) หรือไม่

อันดับ	ครอบครัวคุณมีผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
1	มี และมีสุขภาพดี ดูแลตนเองได้	95	57
2	มี แต่มีโรคเรื้อรัง ต้องทานยาทุกวัน	63	38
3	ไม่มีผู้สูงอายุในครอบครัว	13	21
4	มี แต่ป่วยติดเตียง	7	12

4. กิจกรรมที่จะทำร่วมกับผู้สูงอายุช่วงสงกรานต์?

ผลการสำรวจ พบว่า กิจกรรมที่ผู้ตอบระบุว่าจะทำร่วมกับผู้สูงอายุมากที่สุดในช่วงเทศกาลสงกรานต์ 3 อันดับแรก ได้แก่ การรับประทานอาหารร่วมกัน ร้อยละ 63 รองลงมาคือ การรดน้ำดำหัว ร้อยละ 49 และการไปวัดทำบุญ ถวายสังฆทาน และสรงน้ำพระ ร้อยละ 46 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 กิจกรรมที่จะทำร่วมกับผู้สูงอายุช่วงสงกรานต์?

อันดับ	กิจกรรมที่จะทำร่วมกับผู้สูงอายุช่วงสงกรานต์?	จำนวน	ร้อยละ
1	ทานอาหารร่วมกัน	105	63
2	รดน้ำดำหัว	82	49
3	ไปวัดทำบุญ/ถวายสังฆทาน/สรงน้ำพระ	77	46
4	ไม่ได้ทำกิจกรรมข้างต้น	36	22
5	เดินทางไปเยี่ยมญาติที่ต่างจังหวัด	10	17
6	พาไปเที่ยวนอกบ้าน	13	8
7	ทำบุญที่ศูนย์ผู้สูงอายุ	1	1

5 คุณกังวลเรื่องใดมากที่สุด เมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ?

ผลการสำรวจ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความกังวลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ ความกังวลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยรุนแรงจนถึงขั้นติดเตียง ร้อยละ 53 และความกังวลเกี่ยวกับสวัสดิการจากภาครัฐที่มีข้อจำกัด เช่น ค่ารักษาพยาบาล ร้อยละ 38 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คุณกังวลเรื่องใดมากที่สุด เมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ?

อันดับ	คุณกังวลเรื่องใดมากที่สุด เมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ?	จำนวน	ร้อยละ
1	เจ็บป่วย ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้	101	60
2	ป่วยโรครุนแรง ติดเตียง	89	53
3	สวัสดิการภาครัฐมีจำกัด เช่น ค่ารักษาพยาบาล	63	38
4	ปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ	63	38
5	การเงินหลังเกษียณ	49	29
6	ปัญหาสังคม (โดดเดี่ยว/อยู่ลำพัง/ไม่มีคนดูแล)	35	21
7	มิจฉาชีพ /โดนหลอกหลวงง่าย	31	19
8	อื่นๆ	3	2

6. ผู้สูงอายุในครอบครัวของท่านได้รับการสุขภาพด้านใดบ้างต่อไปนี้

ผลการสำรวจ พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีสิทธิการรักษาพยาบาลภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (สิทธิบัตรทอง) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคือ ได้รับการคัดกรองสุขภาพโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) นักบริบาลท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 36 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า บริการสุขภาพที่ผู้สูงอายุได้รับการน้อยที่สุดคือ ได้ใส่ฟันเทียมหรือรากฟันเทียมเพียงร้อยละ 4 และได้รับแว่นสายตาเพียงร้อยละ 5 อย่างไรก็ตาม มีกลุ่มที่ไม่ได้รับการด้านสุขภาพใด ๆ เลย ถึงร้อยละ 19 รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผู้สูงอายุในครอบครัวของท่านได้รับการสุขภาพด้านใดบ้าง ต่อไปนี้

อันดับ	ผู้สูงอายุในครอบครัวของท่านได้รับการสุขภาพด้านใดบ้าง	จำนวน	ร้อยละ
1	สิทธิบัตรทอง ในการรักษาพยาบาล	80	48
2	ได้รับการคัดกรองสุขภาพจาก อสม. นักบริบาลท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	60	36
3	ไม่ได้รับการใด ๆ	31	19
4	ได้รับการบริการในคลินิกผู้สูงอายุ ชีตวัคชิน	29	17
5	ไม่มีผู้สูงอายุในครอบครัว	25	15
6	บริการส่งยาโรคประจำตัวถึงบ้าน	20	12
7	ได้รับผ้าอ้อมผู้ใหญ่ แผ่นรองขับ หรือแผ่นเสริมซึมซับการขับถ่าย	14	8
8	ได้รับแว่นสายตา	8	5
9	ได้ใส่ฟันเทียม หรือรากฟันเทียม	7	4

7. อยากให้ภาครัฐช่วยเรื่องใดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ?

ผลการสำรวจ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐให้การสนับสนุนในด้านสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพและการเข้าถึงบริการสาธารณสุขมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาคือ ความต้องการเงินช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 66 และความต้องการการเยี่ยมเยียนเพื่อให้การช่วยเหลือในกรณีที่ขาดผู้ดูแล คิดเป็นร้อยละ 35 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 อยากให้ภาครัฐช่วยเรื่องใดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ?

อันดับ	อยากให้ภาครัฐช่วยเรื่องใดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ?	จำนวน	ร้อยละ
1	สิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพ/การเข้าถึงบริการสาธารณสุข	125	75
2	เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ	110	66
3	การเยี่ยมเยียน ให้การช่วยเหลือ ในกรณีขาดคนดูแล	59	35
4	ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เหมาะกับผู้สูงอายุ	53	32
5	สนับสนุนการจ้างงาน/พัฒนาทักษะ	23	14
6	ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ	18	11
7	อื่นๆ	3	2

สรุปผลการสำรวจ

จากผลการสำรวจอนามัยโพล เรื่อง “เพื่อยุติสงครานต่ออย่างไรให้ปลอดภัย ใส่ใจผู้สูงอายุ” พบว่า กิจกรรมที่นิยมมากที่สุดในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ได้แก่ การรดน้ำดำหัวและรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัว ร้อยละ 56 การไปวัดทำบุญ ร้อยละ 49 และการพักผ่อนอยู่ที่บ้าน ร้อยละ 42 ขณะเดียวกัน ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีความกังวลต่ออุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด ร้อยละ 66 รองลงมาคือ สภาพอากาศร้อนและฮีทสโตรก ร้อยละ 47 และปัญหาเกี่ยวกับการเล่นน้ำ ดื่มสุรา และทะเลาะวิวาท ร้อยละ 41

นอกจากนี้ ผู้ตอบส่วนใหญ่ระบุว่าครอบครัวมีผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีและสามารถดูแลตนเองได้ ร้อยละ 57 รองลงมาคือ มีผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังและต้องรับประทานยาประจำ ร้อยละ 38 ไม่มีผู้สูงอายุในครอบครัว ร้อยละ 21 และมีผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ร้อยละ 12 สำหรับกิจกรรมที่นิยมทำร่วมกับผู้สูงอายุในช่วงสงกรานต์ ได้แก่ การรับประทานอาหารร่วมกัน ร้อยละ 63 การรดน้ำดำหัว ร้อยละ 49 และการไปวัดทำบุญ สรงน้ำพระ ร้อยละ 46

ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่มีความกังวลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ร้อยละ 60 รองลงมาคือ ความกังวลเรื่องการเจ็บป่วยรุนแรงจนติดเตียง ร้อยละ 53 และเรื่องข้อจำกัดด้านสวัสดิการภาครัฐ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ร้อยละ 38 โดยส่วนใหญ่มีสิทธิการรักษาพยาบาลภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (สิทธิบัตรทอง) ร้อยละ 48 ได้รับการคัดกรองสุขภาพจาก อสม. นักบริบาลท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 36 นอกจากนี้พบว่าบริการสุขภาพที่ผู้สูงอายุได้รับบริการน้อยที่สุดคือ ได้ใส่ฟันเทียมหรือรากฟันเทียมเพียงร้อยละ 4 และได้รับแว่นสายตา เพียงร้อยละ 5 อย่างไรก็ตาม มีกลุ่มที่ไม่ได้รับบริการด้านสุขภาพใด ๆ ร้อยละ 19 ขณะเดียวกัน ความคาดหวังต่อภาครัฐส่วนใหญ่อยู่ที่การสนับสนุนด้านสิทธิประโยชน์ และการเข้าถึงบริการสุขภาพ ร้อยละ 75 รองลงมาคือ เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ ร้อยละ 66 และการเยี่ยมเยียนกรณีขาดผู้ดูแล ร้อยละ 35

ข้อเสนอจากผลการสำรวจ

จากผลการสำรวจอนามัยโพล มีข้อเสนอให้สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กองส่งเสริมความรู้และสื่อสารสุขภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำผลสำรวจอนามัยโพลไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. ใช้ข้อมูลเพื่อการสื่อสารสร้างความรอบรู้ด้านสุขอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม

- 1.1 สำหรับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะช่วงเทศกาลวันสงกรานต์ เสนอให้กองส่งเสริมความรู้และสื่อสารสุขภาพ เน้นการสื่อสารคำแนะนำการปฏิบัติตนด้านสุขอนามัยและป้องกันโรคเมื่อพบปะรวมญาติ ทานอาหารร่วมกัน จัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในสภาพอากาศร้อน โดยเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุและเด็ก เพื่อลดความกังวลของประชาชน
- 1.2 เพื่อเตรียมตัวรองรับสังคมสูงวัยในอนาคต จากผลสำรวจอนามัยโพลพบว่า ประชาชน เกือบร้อยละ 60 มีความกังวลกับสังคมสูงวัย โดยเฉพาะเรื่อง การเจ็บป่วยและการช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ดังนั้น ควรให้ความรู้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพเพื่อเตรียมพร้อมก่อนสูงวัยโดยเฉพาะเรื่องการดูแลสุขภาพตั้งแต่วัยทำงาน

2. การวางแผนเพื่อเพิ่มพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ได้แก่ การพัฒนาบริการการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ในเรื่องที่ผู้ตอบอยากให้ภาครัฐช่วยเรื่องการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุมากที่สุด เช่น การสนับสนุนด้านสิทธิประโยชน์และการเข้าถึงบริการสุขภาพ โดยกรมอนามัย ควรวางแผนขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้ครอบคลุมจำนวนมากขึ้นในประเด็นบริการใส่ฟันเทียมหรือรากฟันเทียม และแว่นสายตา

3. ประสานการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยบริการสุขภาพ และภาคเอกชนในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน โดยจัดบริการตรวจสุขภาพเชิงรุก เยี่ยมบ้านผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแล และสนับสนุนกิจกรรมร่วมครอบครัวช่วงเทศกาล เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะและลดความเสี่ยงเจ็บป่วย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ผู้ตอบแบบสำรวจ 167 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 25 - 44 ปี ร้อยละ 45 รองลงมาคือมีอายุในช่วง 45 - 59 ปี ร้อยละ 41 โดยมีอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/ลูกจ้างรัฐ ร้อยละ 38 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อาชีพอิสระ ร้อยละ 13 และพนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 13 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบล ร้อยละ 28 รองลงมาคืออาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ร้อยละ 25 และเขตการปกครองรูปแบบพิเศษ (กทม./พัทยา) ร้อยละ 23 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	111	66
ชาย	55	33
LGBTQIAN+	1	1
อายุ		
15 - 24 ปี	5	3
25 - 44 ปี	75	45
45 - 59 ปี	69	41
60 ปี ขึ้นไป	18	11
อาชีพ		
เกษตรกร	4	2
เกษียณราชการ	8	5
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อาชีพอิสระ	22	13
นักเรียน/ นักศึกษา	5	3
พนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้างเอกชน	21	13
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	9	6
รับจ้างทั่วไป	7	4
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/ลูกจ้างรัฐ	64	38
ว่างงาน/ระหว่างรองาน	10	6
อสม.	17	10
พื้นที่พักอาศัย		
เขตการปกครองรูปแบบพิเศษ (กทม./พัทยา)	39	23
เทศบาลตำบล	46	28
เทศบาลนคร	20	12
เทศบาลเมือง	20	12
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	42	25

ช่องทางการเข้าถึงผลอนามัยโพล เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

ผลอนามัยโพล ประจำเดือนเมษายน 2568 ประเด็น “เที่ยวสงกรานต์อย่างไรให้ปลอดภัย ใส่ใจผู้สูงอายุ” มีไฟล์รายงานสรุปผล และสรุปผลในรูปแบบ Infographic ที่เผยแพร่เพื่อให้ผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์ สามารถเข้าถึงได้ที่ website กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ <https://hfd.anamai.moph.go.th>

โดย คณะทำงานขับเคลื่อนอนามัยโพล ปีงบประมาณ 2568

กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

30 เมษายน 2568